

Koncepce rozvoje nelékařských zdravotnických studijních programů na 1. LF UK v Praze 2021-2028

**Navazuje na předchozí koncepcce
z období 2014-2020**

**Verze č. 3.0
(redakčně uzavřena 15. března 2021)**

**Verze číslo 3.0. projednána a schválena dne:
28. března 2021 kolegiem děkana 1. LF UK v Praze
XX. května 2021 vědeckou radou 1. LF UK v Praze
XX. června 2021 akademickým senátem 1. LF UK v Praze**

Návrh zpracoval a předkládá:
prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.
Proděkan pro nelékařské studijní programy

Konzultovali a přispívali:
MUDr. Yvona Angerová, PhD.
Prof. MUDr. Jan Bělohlávek, PhD.
Doc. Mgr. Roman Gabrhelík, PhD.
Mgr. Jana Heczková
Prof. MUDr. Robert Jech, Ph.D,
PhDr. Jiří Libra
Prof. MUDr. Antonín Pařízek, PhD.
Prof. MUDr. Štěpán Svačina, CSc.
Doc. MUDr. Miroslav Zeman, CSc.
doc. MUDr. Lukáš Zlatohlávek, PhD.

Za kolegium děkana a děkanát:
Prof. MUDr. Jana Dušková, CSc.
Ing. Markéta Sochorová

Praha 2021

1. Nelékařské studijní programy na 1. LF UK v Praze

Nelékařské zdravotnické programy mají na 1. lékařské fakultě za sebou více než 20letý vývoj. První studijní program (ošetřovatelství v prezenční formě) byl otevřen ve školním roce 1992/1993. V průběhu dalšího období pak byly postupně akreditovány další obory a fakulta postupně začala budovat relativně silnou tradici nelékařských zdravotnických oborů. Od samotného začátku byl kladen vysoký důraz na propojení s praxí a zejména kultivaci spolupráce nelékařských oborů s obory lékařskými. Právě tento důraz je dominantním prvkem historie těchto oborů a současně se stal hlavním požadavkem překládané koncepce. Bez ohledu na proces diversifikace nelékařských oborů a nutné důsledky spojené s jejich rozvojem, je právě důraz na propojení a spolupráci těchto oborů s obory lékařskými klíčový z několika hledisek. Je koncepčně chybnou úvahou domnívat se, že vysoké úrovně nelékařských oborů je možné dosáhnout prostřednictvím oddělení těchto oborů od medicíny. Zkušenost ukazuje, že právě pro zajištění vysoké úrovně teoretické i praktické přípravy je nutné zachovat stávající kontinuitu a učit se postupně řešit stále nové typy problémů, které vznikají koexistencí lékařů a nelékařů v rámci jednoho týmu. Právě tento proces živého učení lze považovat za klíčový v oboustranné kultivaci spolupráce a vztahů a za záruku toho, že spolu absolventi medicíny i nelékařských oborů budou schopni dobře komunikovat ve svých budoucích pracovních týmech a budou schopni kvalitně a rychle zvládat problémy denní praxe. Je nutné, aby se obě skupiny od začátku učily hledat kompromisy a učily se hledat řešení ve prospěch pacienta a dalšího zvyšování kvality zdravotní péče. Kde jinde by se tomu měly obě skupiny učit, když ne od samotného počátku v rámci studia, kdy se formují ty nezákladnější pracovní postoje a získávají první profesní návyky. Úzká vazba lékařů a nelékařů přitom není pouze zárukou udržení vysokého standardu výuky v teoretické i praktické přípravě, ale je také významnou podmínkou úspěšné transformace vědecko-výzkumné činnosti a jejího financování v rámci nelékařských oborů. Pro úspěšné realizování výzkumných studií jsou tematická i týmová propojenost a organizačně-technický rámec klíčovými tématy. Přitom právě mezioborový charakter projektů je dominantním rysem drtivé většiny výzkumných studií realizovaných nelékařskými obory. Předkládaná koncepce má ambici nejen pomoci stabilizovat současný stav pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti nelékařských oborů na 1. LF UK, ale současně vyznačit priority dalšího vývoje a zajistit, aby tyto obory pro fakultu představovaly přínos jak z hlediska přípravy mediků, tak z hlediska posílení celkové vědecko-výzkumné činnosti fakulty.

Tab. č. 1: Přehled realizovaných nelékařských studijních programů na 1. LF (Stav: leden 2021)

Forma/obor	Nutriční terapie	Adiktologie	Ergoterapie	Fyzioterapie	Porodní asistence
BC přes	X	X	X	X	X
BC kombi	X	X	-	-	-
nMGR přes	X Přerušeno	X Přerušeno	V přípravě	V přípravě.	-
nMGR kombi	X Spuštění 2021	X	X	-	-
PHD přes	X Spuštění 2021/22	X	-	-	-
PHD kombi	X Spuštění 2021/22	X	-	-	-
ENG nMGR přes	-	V přípravě	-	-	-
ENG nMGR kombi	-	V přípravě	-	-	-

Aktuální seznam garantů nelékařských studijních programů na 1. LF k lednu 2021: dr. Angerová, prof. Bělohávek, doc. Gabrhelík, prof. Jech, prof. Miovský, prof. Pařízek, dr. Sládková, prof. Svačina, doc. Zeman, doc. Zlatohlávek.

2. Hlavní cíle koncepce

Koncepce nelékařských zdravotnických oborů vychází ze čtyř hlavních cílů. Pro splnění každého z nich pak byly formulovány následující klíčové způsoby a nástroje:

- a) **Vysoká úroveň kvality teoretické i praktické přípravy studentů a rozvoj perspektivních oborů - „spjatost s tradicí neznamená sterilnost“:** napříč předkládanou koncepcí je proložena linie snah využít a propojit vše, čeho bylo dosaženo během předchozí éry existence nelékařských oborů na fakultě a hledat způsoby, jak tyto výsledky efektivně využít pro rekoncepcování jednotlivých oborů a jejich přizpůsobení novým požadavkům. Prioritní přitom bude další zvyšování úrovně výuky a jasné odlišení v kvalitě od konkurenčních programů. Jedním z prostředků pro dosažení tohoto cíle bude budování uceleného vzdělávacího systému pro každý z oborů, tedy v souladu s Boloňským procesem vybudování dvoustupňové pregraduální přípravy (bakalářský a magisterský stupeň) a všude, kde to bude možné také podporovat vznik stupně doktorského a podílu na specializační vzdělávání ve smyslu zákona 96/2004 Sb. Další z oblastí zájmu bude rozvoj a zlepšování úrovně praktické přípravy, tedy posilování personální a materiální vybavenosti pracovišť pro praktickou výuku a nácvik.
- b) **Spokojenost studentů i pracovníků s podmínkami výuky i vědecko-výzkumné činnosti:** kromě dalšího rozvoje hodnocení výuky ze strany studentů, se prioritním nástrojem stal nový systém hodnocení výkonnosti pracovišť a systém hodnocení výuky 1. LF UK. Soubor schválených kritérií (viz příloha č. 1) slouží ke vzájemnému srovnání jednotlivých oborů a pracovišť s cílem propojit toto hodnocení s ekonomickým hodnocením a posilovat tak motivaci pracovišť. S těmito kritérii pak úzce souvisí systém hodnocení publikační činnosti (prostřednictvím RIV) se kterým je spojena reforma financování vědy a výzkumu v ČR. Oba nástroje slouží ke zlepšení finanční a následně tedy personální a materiální stránky všech pracovišť nelékařských oborů. Kromě výraznější diferenciací uvnitř pracovišť (v návaznosti na výkonnost jednotlivých pracovníků), bude sledováno již zmíněné hodnocení pracovišť navzájem. Touto cestou bude cílem ve střednědobém časovém horizontu posílit a motivovat týmy jednotlivých pracovišť tak, aby byly aktivnější ve zvyšování kvalifikace svých pracovníků, v grantové politice, ve zlepšování výuky a podmínek pro studenty, vč. více diferencovaného přístupu ke studentům a jejich potřebám a více individuální práci u vyšších stupňů výukových programů (magisterské a doktorské programy).
- c) **Podpora dalšího rozvoje vědy a výzkumu a zahraniční spolupráce:** v návaznosti na bod B, který je úzce propojen s podporou vědecko-výzkumné činnosti, je hlavní prioritou celkové zvýšení objemu vědecko-výzkumné činnosti a především jejich výsledků. Pro všechny nelékařské obory bude tato priorita společná a obory bez této komponenty nebudou nadále podporovány. Právě v této oblasti musí obory při 1. LF UK být jednoznačně odlišitelné od konkurenčních studijních programů a nabízet perspektivu jak pro vědecké pracovníky (a v tomto směru vést personální politiku jednotlivých pracovišť), tak pro zapojení studentů do vědecko-výzkumné činnosti. Kromě již zmíněné přípravy na přechod na nový systém hodnocení výsledků vědecké činnosti bude snahou podpořit prostřednictvím rozvojových programů takové projekty, které na jednotlivých pracovištích pomohou akcelarovat rozvoj celé oblasti vědecké činnosti. V tomto směru pak bude kladen důraz nejen na výsledky práce samotných zaměstnanců, ale samozřejmě též studentů v rámci diplomových a disertačních prací.
- d) **Ekonomická stabilita nelékařských oborů a jejich dobré materiální zázemí:** dosavadní vysoká diverzifikace programů, vzniklá rychlým rozvojem v prvních 10 letech, bohužel způsobila ekonomickou nevyváženost v hospodaření za jednotlivé programy. Byly otevírány programy s velmi nízkým počtem studentů bez ohledu na schválený normativ. K dosažení ekonomické stability všech nelékařských programů

na fakultě budou sloužit dva hlavní nástroje. Prvním je zachování principu výuky společného medicínského kmene (viz část 4 koncepce). Zde bylo dosaženo snížení zátěže z hlediska personálních a prostorových požadavků a byly harmonizovány jednotlivé části kmene. Druhým nástrojem pak bude důsledné sledování trendu přihlášených a přijatých studentů do jednotlivých programů. Důraz přitom bude kladen na vytiženost pracovníků všech programů a bude snaha dosáhnout ekonomicky rentabilní hranice počtu studentů na ročník a obor. Snahou současně bude posilovat perspektivní velké obory a v nich mít dostatek kvalitních studentů a s nimi pracovat a dosáhnout co nejlepší průchodnosti vyššími stupni studia a naopak utlumovat malé obory a obory bez návaznosti magisterského stupně. S tím souvisí také snaha dosáhnout vyváženosti mezi přijímáním studentů do prezenční a kombinované formy studia. V rámci možností pak bude samozřejmě politikou fakulty dosáhnout zvýšení normativu na studenty u některých podhodnocených oborů. Odděleně od studia pak budou diferencovaně rozvíjeny a podporovány rozvojové projekty (ESF, EU zdroje atd.) a to jak z hlediska posilování a zlepšování provozních podmínek pro výuku i vědu, tak z hlediska investic.

3. Přijímací řízení a organizace výuky na pracovištích

Systém přijímacích zkoušek na nelékařské obory na 1. lékařské fakultě, který je součástí společného procesu celofakultních přijímacích zkoušek bude nadále zachován. **V tomto směru je v rámci minulé koncepce předložen a realizován návrh na zachování jednotného přístupu k přijímacímu řízení pouze pro obor biologie.** Druhá část zkoušky je pak u nelékařských oborů již oborově specifická a zahrnuje pouze odborné otázky relevantní danému oboru. **Pokud jsou o PGS úroveň u nelékařských oborů, ta je u všech (celkem dnes 2 obory: Adiktologie a Nutrice) oborů harmonizována s fakultním nastavením** a nevyžaduje žádné rozdíly a specifika. **Žádné další úpravy proto s ohledem na současnou fungující praxi nejsou plánované** a jediný úkol tak vyplývá z nutnosti řešit specifický problém s anglickou paralelkou v oboru adiktologie. To bude řešeno individuálně s ohledem na povahu tohoto programu a jeho rozvoj.

Úkoly/termíny:

- a) Připravit nový koncept přijímacích zkoušek pro nelékařský obor Master in Clinical Addictology (12/2021). Úkol KAD a Studijní oddělení.

4. Výuka společného kmene

4.1. Společný kmen bakalářských zdravotnických programů

Společný kmen pro výuku bakalářských nelékařských oborů vznikl za cílem splnit několik obecných požadavků na nelékařské obory:

- a) Zajistit společný základ znalostí a dovedností u všech studentů nelékařských oborů, tedy jakési minimální penzum znalostí a dovedností garantovaných pro všechny obory, a to jak z hlediska navazujících předmětů, tak z hlediska jakéhosi „penza minimálních znalostí a dovedností“ absolventa lékařské fakulty v daných oborech.
- b) Zajištění minimální kvalitativní úrovně studentů nelékařských oborů na 1. LF UK v Praze, jako srovnávacího kritéria napříč mezi studijními programy fakulty, včetně vydefinování obsahu tohoto minima.
- c) Ekonomizace výuky: dosažení lepšího hospodářského výsledku při výuce oborů, které mají relativně nízké normativy na studenty, přestože reálné náklady na tyto obory jsou relativně vysoké. Společná výuka tedy snižuje celkové náklady jednotlivých oborů v prvních dvou letech studia.
- d) Udržitelnost oborů za stávající personální a prostorové situace fakulty, tedy dosažení kompromisu mezi tím, aby nelékařské obory mohly na fakultě existovat a rozvíjet se a současně aby zásadním způsobem neomezovaly jiné pracoviště a nepřekračovaly kapacitní možnosti těchto pracovišť a celé fakulty, a to jak z hlediska prostorového, tak z hlediska personálního.

V průběhu jara 2009 byla připravena reforma výuky kmene v prezenční i kombinované formě. Tento návrh byl následně projednán a schválen kolegiem děkana, pedagogickou komisí i vědeckou radou fakulty. Zahájení výuky kmene proběhlo dle návrhu ve školním rok 2009/2010. Nadále by tato současná forma byla u BC oborů zachována a tvoří dodnes stabilní výukový blok procházející pouze průběžnou revizí při re akreditaci dílčích oborů.

Tabulka č. 2 obsahuje přehled předmětů společného kmene v prezenční formě (pro ilustraci a přehled vkládáme pouze prezenční formu a nikoli také kombinovanou formu) po všech navržených a schválených změnách. Obsahuje celkem 3 skupiny předmětů. První skupina je společné jádro všech oborů, které je vyučováno bez rozdílu oboru a je povinné pro všechny studenty těchto oborů. Druhou skupinu tvoří předměty, které jsou vyučovány diferencovaně pro každý obor v závislosti na jeho požadavcích a specifikách. Jde tedy o předměty povinné sice pro všechny obory a jejich studenty, výuka je však rozdělena oborově. Poslední, třetí skupiny tvoří předměty určené pouze pro některé z oborů, kde dochází je sdílení daného předmětu společně 2-4 obory dle svého zaměření.

Kapacita kmene vychází z kapacity za všechny nelékařské obory. **Kapacita kmene činí přibližně max. 130 studentů (prezenční forma studia) a dále 120 studentů (kombinovaná forma studia).** V dalším výhledu pak **doporučujeme tuto kapacitu prezenční formy nadále zachovat a posilovat již dále pouze kapacitu v kombinované formě**, kde je velká rezerva a kde současně bude možné toto posilování adekvátně kompenzovat všem pracovištím také mzdově.

Tabulka 2: Přehled všech předmětů ve společném kmene v prezenční formě a jejich rozsah přímé výuky

Název předmětu	Ročník	Semestr	Rozsah přednášky	Rozsah cvičení	Celkem hodin na semestr
A: Společná část kmene					
Anatomie	1	1	2	1	30
Biologie člověka	1	1	2	-	30
První pomoc	1	1	1	1	30
Tělesná výchova	1	1	2	2	20
Základy práce s odb. informacemi	1	1	1	1	20
Fyziologie 1	1	2	1	1	30
Základy klinické medicíny	1	2	2	1	45
Fyziologie 2	2	3	0	2	30
Hygiena a epidemiologie	2	3	1	1	30
Klinická farmakologie	2	3	0	2	30
Patologie a patologická fyziologie	2	1	0	3	90
B: Společná část kmene vyučované diferencovaně pro každý obor					
Anatomie 1	1	1	-	1	15
Anatomie 2	1	1	-	1	15
Cizí jazyk 1	1	1	-	2	30
Cizí jazyk 2	1	2	-	2	20
Základy klinické medicíny	1	2	-	1	15
C: Diferencovaná část kmene zajišťovaná pouze pro vybrané obory					
První pomoc nadstavba	1	1	-	1	15
Základy lékařské terminologie	1	1	-	2	20
Chemie a biochemie	1	1	1	1	20
Biofyzika	1	1	1	1	20
Zdravotnická informatika	1	1	1	1	20
Psychologie a komunikace	1	1	1	1	20
Psychosociální vývoj	1	1	2	-	20
Hygiena a epidemiologie 2	2	4	-	1	15
Etika a filozofie	1	2	1	1	20
Tělesná výchova 3 (volitelná)	1	2	-	2	20
Tělesná výchova 4 (volitelná)	2	3	-	2	20
Základy vědecké práce 2 (volitelné)	1	1	1	1	20

Celá výuka kmene má charakter blokové výuky (podrobněji viz schválený návrh úprav společného kmene nelékařských oborů). Kombinovaná výuka kmene pak vychází úzce ze struktury prezenční výuky. Pouze jsou přizpůsobeny celkové rozsahy výuky podmínkám kombinované formy a výuka je soustředěna do přibližně 4 kontaktních bloků za semestr. Výukové schéma společného kmene předmětů pro prezenční formu (tabulka č. 3) a kombinovanou formu (tabulka č. 4).

Tabulka 3: Vymezení jednotlivých období během standardní doby studia v týdnech: prezenční forma studia pro společný kmen předmětů pro nelékařské programy

Semestr	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Celkem týdnů výuky
Období výuky	13	11	5	6	4	4	43
Období zkoušek	4	4	4	4	4	4	24
Odborná praxe	2	4	10	9	11	11	47
Prázdninová praxe	-	5	-	6	-	-	11
Období prázdnin	-	8	-	8	-	-	16

Tabulka 4: Vymezení jednotlivých období během standardní doby studia v týdnech: Kombinovaná forma studia pro společný kmen předmětů pro nelékařské programy

Semestr	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Celkem týdnů výuky
Období výuky		1		1		1	3
Konzultace	2	2	2	1	1	1	9
Období zkoušek	4	4	4	4	4	4	24
Odborná praxe	2	4	10	9	11	11	47
Prázdninová praxe	-	5	-	6	-	-	11
Období prázdnin	-	8	-	8	-	-	16

Tomuto schválenému výukovému schématu byla přizpůsobena výuky všech zbývajících oborů, neboť se jedná o model, které není kompatibilní s dosavadní praxí výuky kmene. Právě proto se všechny ostatní obory přizpůsobily modelu schválenému vědeckou radou a byla provedena synchronizace napříč obory a současně přechodem na blokovou výuku byl zachován potřebný rozsah pro každý z předmětů v kmeni.

Úkoly/termíny:

- a) Beze změn.

5. Kapacitní nastavení jednotlivých studijních programů

Další směr vývoje nelékařských oborů musí být směrem k zachování počtu existujících studijních bakalářských programů a nerozšiřování o další obory s výjimkou již projednávaných (např. obnovení vzdělávání sester a diskuse k oboru klinický logoped). Současně bude podpořeno pouze zvyšování počtu studentů na ročník a obor (v součtu prezenční a kombinované formy studia) prostřednictvím kombinované formy studia při zachování současné celkové kapacity míst pro studenty ve všech nelékařských oborech.

Tabulka 5: Trend počtu přijatých studentů do bakalářských nelékařských oborů dle formy studia

Školní rok	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Celkem studentů bakalářských oborů	264	227	210	190	186	252
Z toho prezenční forma studia	153	123	131	120	122	168
Z toho kombinovaná forma studia	111	104	79	70	64	84

Poslední oblastí analýzy zájmu o studijní programy bylo navazující magisterské studium s celkem třemi akreditovanými programy.

Tabulka 6: Trend počtu přijatých studentů do magisterských nelékařských oborů dle formy studia

Školní rok	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Celkem studentů magisterských oborů	149	153	151	136	91	54
Z toho prezenční forma studia AD	16	23	15	9	-	-
Z toho kombinovaná forma studia AD	31	30	34	30	43	27
Z toho prezenční forma studia NT	13	17	17	18	-	-
Z toho kombinovaná forma studia NT	32	30	27	30	48	-
Z toho prezenční forma studia Ergo	19	19	19	10	-	-
Z toho kombinovaná forma studia Ergo	-	-	-	-	-	27
Z toho kombinována forma studia MIP	38	34	39	39	-	-

Nastavení kapacit pro jednotlivé obory v kontextu jejich dalšího vývoje, bude předmětem další kapitoly, nicméně pro samotnou diskusi a pochopení logiky Koncepce je důležité uvést několik důležitých **souvislostí, které jsou pro toto téma ve fakultním kontextu relevantní:**

- Prioritní pro koncepční nastavení výuky 1. LF je zabezpečení chodu a dostatečné kapacity výuky a praxí mediků a stomatologů,
- Závazek daný projektem rozvoje studia medicíny (kapacitní navýšení LF v ČR podpořené mimořádným projektem Vlády ČR a MZ ČR) zásadním způsobem limituje jakékoli další úvahy a diskuse a musí být naplněn a je dlouhodobým závazkem nejvyšší priority pro fakultu a celou univerzitu,
- Prostorové a personální limity 1. LF jsou dané a v nejbližších letech fakulta nepočítá v rámci své koncepce dlouhodobého rozvoje s žádnou radikální úpravou a nemá směrem k výuce nelékařských oborů takový plán,
- Politika a pravidla financování LF z hlediska výuky zdravotnických oborů reprezentují velmi citlivé a složité téma, mající však zcela zásadní konsekvenci: jakékoli další navyšování kapacit nelékařských oborů znamená současně navyšování deficitu finančních prostředků určených pro tuto činnost, neboť současné platby za studenty ve výuce vykazují prohlubující negativní bilanci.

6. Plán vývoje jednotlivých programů ve výuce (včetně kapacit)

Každý z dále naznačených scénářů má různé důsledky ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu z hlediska příjmů fakulty z výuky a následně příjmů jednotlivých pracovišť a současně je nanejvýš nutné vnímat nelékařské obory jako organický celek, do kterého není možné dělat rychlé nebo nesystémové zásahy, pokud má být zachována určitá kontinuita a jednotlivé kroky do sebe mají zapadat.

6.1. Obor ošetrovatelství a všeobecná sestra

Jak bakalářská studijní program, tak program navazujícího magisterského studia, byl v průběhu minulého období ukončen a skončila platnost také příslušných akreditací. Otevření diskuse o možnosti jejich obnovení je proto spojena s mnohem složitějšími úkoly a přerušení kontinuity zde má za následek nutnost vyřešit problémy, které vedly k útlumu obou programů.

a) Bakalářský studijní obor všeobecná sestra:

V první fázi (tj. před jakýmkoli vnitřním hodnocením a diskusí na KD a dalších orgánech fakulty) je nutné vyřešit, zpracovat a předložit v souladu se současnými požadavky, legislativou a nastavením tyto úkoly: (1) osoba garanta, (2) vyřešení prostorů pro výuku s odpovídající kapacitou (3 místnosti + 1 odborná učebna), (3) vypracování nového profilu programu a návrhu akreditačního spisu, (4) vyřešení garantů předmětů, (5) zajištění písemného souhlasného stanoviska všem ústavů a klinik s jasnou deklarací závazku zvládnout daný objem předmětů pro definovaný počet studentů.

Druhá fáze by pak s sebou přinesla zvážení všech možných důsledků a závazků pro fakultu v případě otevření tohoto programu – na základě zpracovaných 5 podkladů z první fáze.

b) Navazující magisterský ošetrovatelský obor Intenzivní péče:

V první fázi (tj. před jakýmkoli vnitřním hodnocením a diskusí na KD a dalších orgánech fakulty) je nutné vyřešit, zpracovat a předložit v souladu se současnými požadavky, legislativou a nastavením tyto úkoly: (1) osoba garanta, (2) vyřešení prostorů pro výuku s odpovídající kapacitou (2 místnosti), (3) vypracování nového profilu programu a návrhu akreditačního spisu, (4) vyřešení garantů předmětů, (5) zajištění písemného souhlasného stanoviska všem ústavů a klinik s jasnou deklarací závazku zvládnout daný objem předmětů pro definovaný počet studentů, (6) zajištění dostatečně robustní základny pro produkci minimálního objemu vědecko-výzkumné činnosti úzce vázané na obor ošetrovatelství a to jak pro zajištění odpovídající kvality budoucích diplomových prací, ale vůbec splnění vědeckého profilu magisterského programu – ve vazbě na medicínské obory.

Druhá fáze by pak s sebou přinesla zvážení všech možných důsledků a závazků pro fakultu v případě otevření tohoto programu – na základě zpracovaných 6 podkladů z první fáze.

Úkoly/termíny:

- a) BC program: 1) Zvážit spolupráci VFN se vzdělávací institucí, kde je možné realizovat SP VS v rozumném rozsahu bez zásadních omezení OŠE předmětů. 2) Zpracovat podklady 1-5 pro potřebu jednání KD a užší expertní skupiny NL oborů: 30.11.20201.
- b) nMGR program: 1) Zvážit realizovatelnost SP na 1.LF (viz poznámky k bodu 6.1.a a ve VFN. 2) Zpracovat podklady 1-6 pro potřebu jednání KD a užší expertní skupiny NL oborů: 30.11.2023.

6.2. Studijní program fyzioterapie

Vývoj zájmu o obor *fyzioterapie* je stabilně na velmi dobré úrovni. Jedná se o obor s prakticky nejvyšším počtem uchazečů. I v dalších letech očekáváme, že tento zájem zůstane na minimálně současných hodnotách nebo se bude spíše zvyšovat díky atraktivitě oboru.

Pro **bakalářský studijní program** je prioritní celkové navýšení počtu studentů v prezenční formě až na maximální kapacitu programu, tedy 38 studentů. Vzhledem k nemožnosti realizovat tento program v kombinované formě studia, doporučujeme další pozornost věnovat profilaci a přípravě navazujícímu magisterskému studiu a v tomto duchu též personálně rozvíjet pracoviště (viz navazující část rozvoj a věda – 2016/2017).

Navazující magisterský studijní program dosud nebyl akreditován. Je připravována akreditace prezenční formy studia aplikovaná fyzioterapie s plánem předložení na podzim 2021, tak, aby v případě schválení mohlo být studium zahájeno ve školním roce 2022/23. Protože pracoviště nemá habilitovaného garanta pro tento obor (MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D. plánuje dokončení habilitace nejdříve v roce 2022), byl osloven doc. MUDr. Vladimír Tuka, Ph.D., který má habilitaci v oboru Rehabilitace a tělovýchovné lékařství a podílí se na přípravě studijního programu. Důraz bude kladen na klinickou praxi a základy vědecko-výzkumné práce. Doplnění navazujícího magisterského programu je považováno za důležitý krok pro rozvoj, následnou stabilizaci a upevnění postavení fyzioterapie jako špičkového nelékařského oboru. Je zde nutné ujasnění a vyřešení některých témat definitivně nastavit/zajistit tyto oblasti: (1) osoba garanta, (2) vyřešení prostorů pro výuku s odpovídající kapacitou (2 místnosti), (3) přiblížení profilu programu nMgr. studia ergoterapie, (4) vyřešení garantů předmětů (v současné době pracuje klinika na zvyšování počtu učitelů s ukončeným doktorským studiem nebo alespoň do tohoto studia zařazených), (5) zajištění písemného souhlasného stanoviska všech ústavů a klinik s jasnou deklarací závazku zvládnout daný objem předmětů pro definovaný počet studentů, (6) zajištění dostatečně robustní základny pro produkci minimálního objemu vědecko-výzkumné činnosti úzce vázané na obor fyzioterapie a to jak pro zajištění odpovídající kvality budoucích diplomových prací, ale i pro splnění vědeckého profilu magisterského programu – ve vazbě na medicínské obory (důraz klást na existující nástroje typu SVV, mezinárodní projekty atd.).

Úkoly/termíny:

- a) nMGR program: Dopracovat a doplnit podklady 1-6 pro potřebu jednání KD a užší expertní skupiny NL oborů: 30.11.2021.

6.3. Studijní program ergoterapie

Vývoje zájmu o obor *ergoterapie* měl bohužel nepříznivý trend a mírným zlepšením v posledních letech. Pro obor *ergoterapie* je nutné, aby pracoviště pokračovalo ve vlastním plánu propagace tohoto u nás méně známého a rozšířeného oboru. V současné době však výrazně stoupá poptávka po odbornosti ergoterapeut. Tato odbornost je nezbytnou součástí personálního zabezpečení cerebrovaskulárních center, která fungují napříč celou ČR (v současné době máme 45 komplexních a specializovaných center).

Bakalářské studium je dlouhodobě stabilizováno.

Ve fázi implementace je kombinovaná forma navazujícího **magisterského studijního programu – specializace ve zdravotnictví, ergoterapie pro dospělé**. Magisterská úroveň je pro mnohé konkurenční pracoviště obtížně dosažitelná a v tomto směru může být další profilace oboru na této úrovni výhodná a dlouhodobě perspektivní. Dosud je tento program

jediný v ČR. Současně je plánováno (pro druhou polovinu období platnosti této koncepce) zahájení diskuse o možném budoucím přípravném procesu směřujícím k vytvoření konceptu postgraduálního doktorského programu v tomto oboru a nastavení parametrů pro jeho vznik.

Úkoly/termíny:

- a) Pokračování v zahájeném procesu.
- b) Důraz na propagaci: nutnost aktualizovat PR plán pro tento obor 12/2021 (KRL).

6.4. Studijní program nutriční terapie

Program *nutriční terapeut* patří mezi stále více poptávané obory na 1.LF. První roky po reformě tohoto oboru jasně ukázaly, že poptávka velmi výrazným způsobem převyšuje nabídku a že atraktivita poroste spolu s tím, jak obecně naléhavě je celá tato oblast vnímána ve společnosti. Není tedy pochyb o perspektivě tohoto oboru, ale spíše musí být vedena diskuse o podobě jeho dalšího vývoje. Kromě stabilizace bakalářského stupně a nyní již stabilně vysokého zájmu o něj, je nyní nutné implementovat úpravy nového modelu magisterského stupně (akreditace získána 27.5.2020) a následně jej maximálně propagovat a stabilizovat. Díky stabilní personální situaci a zázemí interních klinik je tento obor vysoce perspektivní z hlediska realizace interdisciplinárního výzkumu a nově akreditovaný PHD program dává šanci na vybudování stabilní vědecko-výzkumné základny tohoto oboru.

Úkoly/termíny:

- a) Otevřít PhD nejpozději do ak. roku 2021/2022 a stabilizovat jej.
- b) Implementovat nový model nMGR programu a vyřešit téma formy – tj. v jaké formě otevírat a s jakým cílem a kapacitou (III. Interna/Studijní oddělení).

6.5. Studijní program adiktologie

Vývoje zájmu o obor adiktologie je prozatím v bakalářském programu uspokojivý a dokonce v minulém akademickém roce pro BC formu vyskočil až na poměr 7:1. Pro **bakalářský studijní program** je prioritou stabilizace programu v obou formách a dosažení dalšího mírného navýšení počtu přihlášek. Obě formy jsou však blízko své maximální kapacity a není vhodné překročit počet studentů v prezenční formě 30 a v kombinované 40. Programy jsou nastaveny na tuto maximální kapacitu a více studijních skupin již není možné zvládnout za současných personálních kapacit (zejména s ohledem na praktickou přípravu). Navazující **magisterský studijní program** je vázán na nově vzniklý navazujícího vzdělávací program (IPVZ) spojený s vyšší kvalifikací (klinický adiktolog) ve spolupráci s odbornou společností ČAA. Vzhledem k dlouhodobé perspektivě, zájmu zahraničních i domácích studentů se podařilo stabilizovat **PHD studijní program adiktologie**. Tento program se tak stal testovacím programem pro PHD úroveň vzdělávání u nelékařů na naší fakultě. Prioritou nadále je participace zahraničních studentů (akreditace je též pro výuku v anglickém jazyce) a postupné vybudování silného programu, který by nabízel množství nadstandardních možností oproti konkurenčním programům (např. v Drážďanech) nebo v ceně (např. v Londýně).

V roce 2012 byla pod vlivem zájmu zahraničních studentů zahájena příprava akreditace **anglické paralelky magisterského studia adiktologie** v kombinované formě a konkurovat tak podobným programům ve Velké Británii. Plán otevření je akademický rok 2022/2023.

7. Návrh kapacit pro přijetí studentů do jednotlivých programů

Předběžný návrh pro přijetí do jednotlivých programů je postaven na ideálním scénáři vývoje. Ten může být ovlivněn mnoha faktory. V tabulce č. 7 je prezentován celkový přehled za jednotlivé obory. Nejjednodušší situace je u existujících oborů. Zde je předložený návrh postaven na dosažení maximální kapacity těchto oborů a vychází z předpokladu, že o tyto obory bude i nadále dostatečný zájem a nebude problémem uvedenou kapacitu naplnit.

U navazujícího magisterského studia není situace komplikovaná. V případě dostatečného zájmu by byly obory otevírány až do plné kapacity.

Tabulka 7: Předběžný plán počtu studentů pro přijetí v následujících letech u nelékařských programů

Obor studia	Návrh kapacit	
	Prezenční forma	Kombinovaná forma
Bakalářské programy		
Adiktologie	30	40
Ergoterapie	25	-
Fyzioterapie	35	-
Nutriční terapie	30	40
Porodní asistence	25	-
Navazující magisterské programy		
NMgr. Adiktologie	30	-
NMgr. Ergoterapie	20	-
NMgr. Výživa dospělých a dětí	20	40

Uvedený návrh je však podmíněn diskusí a dosažení konsensu s vedením fakulty a dotčených pracovišť.

8. Plán rozvoje oborů v oblasti vědecko-výzkumné činnosti a mezinárodní spolupráci

Vědecko-výzkumná činnost v rámci nelékařských oborů doposud netvořila příliš silné ohnisko aktivit. Tento stav je však nadále neudržitelný a je v rozporu s požadavky fakulty i univerzity. Důraz na vědecko-výzkumnou činnost je zárukou nejen dalšího zvyšování kvality a odborné úrovně výuky a přípravy kvalitních pedagogů, ale současně je logickou podmínkou pro rozvoj vyšších úrovní studia (magisterské a doktorské programy). Bez dalšího rozvoje této oblasti je navíc nemyslitelné zlepšení a rozšíření možností zapojení studentů do vědecko-výzkumné činnosti. Za účelem dalšího zlepšení byly proto na příští 4 roky trvání koncepce stanoveny následující priority, které by měly vyústit v přípravu podrobnější koncepce vědy a výzkumu nelékařských oborů na 1. LF UK s podrobnější analýzou v rámci každého z oborů a s vyhodnocením výsledků činnosti všech týmů:

- a) Podpora rozvojových projektů všech typů (ESF, EU, RP, FRVS atd.) pro zajištění lepšího technického a organizačního vybavení pracovišť.
- b) V návaznosti na bod A pak podpora mladých vědeckých pracovníků formou zahraničních stáží, zvyšování kvalifikace a získávání nových zkušeností. Samozřejmě také v lepší mzdové politice ve vědě a výzkumu u nelékařů a získání lepšího postavení tohoto segmentu na všech našich pracovištích.
- c) Cílená podpora mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a výzkumu a získávání zkušeností v přípravě a vedení grantů. Podpora bude soustředěna jednak prakticky směrem k tréninku a zlepšování dovedností, ale také na lepší provázanost týmů a vytváření podmínek pro mezioborově koncipované projekty.
- d) Zavedení společného hodnocení výstupů vědecko-výzkumné činnosti a promítnutí finanční podpory a motivačních programů do tohoto hodnocení.
- e) Příprava více koncepčního přístupu k realizaci vědecko-výzkumné činnosti v podmínkách nelékařských oborů na fakultě a ve VFN.

Celá oblast vědecko-výzkumné činnosti by měla v příštích 4 letech vyústit (bod E) k integraci dílčích koncepcí jednotlivých oborů do jednotného dokumentu vytvářejícího koncepční rámec vědy a výzkumu v rámci nelékařských oborů, která bude odpovídat celofakultním prioritám.

Další oblastí zájmu je mezinárodní spolupráce. Z hlediska vědecko-výzkumné činnosti byl hlavní směr zájmu naznačen v pasáži výše. Hlavní důraz je kladen na rozvoj zahraniční spolupráce směřující ke společným výzkumným projektům, propojování témat, síťování kapacit a výměny pracovníků, včetně různých stáží a praxí pro mladé vědecké pracovníky a stipendijní pobyty. Na mezinárodní spolupráci v oblasti pregraduálního a celoživotního vzdělávání doposud nebyl kladen odpovídající důraz. I zde bude snahou v nejbližších 4 letech podpořit všechny pracoviště různými formami tak, aby byla schopna lépe využít stávající a pokud možná získat nové kontakty. Celé oblast bude směřovat ke zvýšení aktivity nelékařských oborů v oblasti programů ERASMUS tak, aby kapacita těchto programů odpovídala požadavkům.

9. Souhrn a závěr

Koncepce nelékařských zdravotnických oborů na 1. lékařské fakultě pro období 2021-2028 představuje v této formě ucelenou představu o nejbližší fázi dalších 8 let jejich vývoje. Hlavní prioritou této koncepce je stabilizace všech oborů z hlediska výuky a samozřejmě také z hlediska přípravy na probíhající změny v oblasti financování vědy a výzkumu v ČR. Koncepce naznačuje pouze obecné principy zvolené strategie, tedy posilování a rozvoj pouze silných a zavedených oborů, rozvíjení oborů na obou základních pregraduálních stupních (bakalářském a magisterském) a důraz na vědecko-výzkumnou činnost a vysokou úroveň praktické přípravy a výukové zázemí. Právě v těchto oblastech leží těžiště dalšího rozvoje, který by v případě volby vhodného PR oborů měl zajistit vyšší zájem o obory nabízené na 1. LF UK a jejich jasnější (také pro uchazeče a širší veřejnost) odlišení od podobných konkurenčních programů.